

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel ustawy

Celem projektu ustawy jest wdrożenie zmian legislacyjnych w kierunku uproszczenia regulacji i lepszego ich dostosowania do potrzeb obywateli oraz przedsiębiorców. Proponowane zmiany są efektem pracy Rządowego Zespołu ds. Deregulacji powołanego przez Radę Ministrów w marcu br. W przygotowanym projekcie ustawy zostały zaadresowane następujące konkretne zmiany w obszarze energetyki i środowiska:

Uproszczenie rachunków za energię elektryczną (fiszka nr: MKiŚ-2-46)

Odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwach domowych napotykają spore trudności ze zrozumieniem poszczególnych pozycji na rachunku za energię elektryczną. W szczególności dotyczy to osób w podeszłym wieku. Istnieje zatem potrzeba dokonania odpowiedniego podsumowania rachunku, na którym widoczne byłyby tylko najważniejsze składniki kosztowe, na podstawie których w czytelny sposób każdy odbiorca energii elektrycznej w gospodarstwie domowym będzie wiedział, ile wynosi koszt obrotu energią elektryczną, koszt jej dystrybucji oraz łączna kwota do zapłaty.

Zmiana podstawowej formy wymiany korespondencji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi, odbiorcami, organami administracji publicznej oraz innymi podmiotami na postać elektroniczną (za pomocą środków komunikacji elektronicznej) z umożliwieniem złożenia oświadczenia przez jedną ze stron, skutkującego obowiązkiem zachowania postaci papierowej (lub tradycyjnej formy pisemnej) (fiszka nr: MKiŚ-9-88)

W dobie postępu cywilizacyjnego oraz szerokiego dostępu do usług cyfrowych korespondencja papierowa zaczyna tracić na znaczeniu na rzecz elektronicznej formy kontaktu, przesyłania dokumentów czy informacji. Taka forma wymiany elektronicznej korespondencji została również upowszechniona pomiędzy obywatelami a instytucjami publicznymi poprzez platformę ePUAP lub system eDoręczeń. Zasadne jest więc wprowadzenie rozwiązania na potrzeby wymiany korespondencji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi, odbiorcami, organami administracji publicznej oraz innymi podmiotami, co znacząco usprawni i skróci czas tego procesu. Wprowadzona zmiana powinna również przyczynić do obniżenia kosztów działalności przedsiębiorstw energetycznych, a także wpłynąć pozytywnie na środowisko, poprzez zmniejszenie liczby drukowanych stron papieru. Istotne jest, że wprowadzone regulacje będą obligowały przedsiębiorstwa energetyczne do skutecznego poinformowania swoich klientów o zmianie sposobu komunikacji oraz do uzyskania od nich jasnej zgody na przejście na taką formę korespondencji. Taki przepis zabezpieczy obie strony przed niepożądanymi nieporozumieniami i brakiem obopólnej zgody oraz zapewni bezpieczeństwo rozliczeń. Przepisy te zabezpieczą też osoby wykluczone cyfrowo, starsze i niebędące biegłe w obsłudze elektronicznych dokumentów, poprzez zagwarantowanie im możliwości pozostania przy tradycyjnej (papierowej) formie komunikacji.

Optymalizacja procesu przyłączeniowego (fiszka nr: MKiŚ-15-143)

W projekcie zmiany ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266 z późn. zm.), dalej: „ustawa – Prawo energetyczne”, proponuje się również wprowadzenie regulacji dotyczących optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej. Dostępność mocy przyłączeniowych stanowi główny czynnik determinujący ścieżkę przyrostu nowych mocy wytwórczych obecnie i w nadchodzących latach. Optymalizacja sposobu wykorzystania istniejących zasobów sieciowych pozwoli na zwiększenie mocy wytwórczych i zwiększenie generacji energii z OZE w ramach dostępnych mocy przyłączeniowych co pozwoli na osiągnięcie bardziej zrównoważonych profili

wytwarzania energii, przyczyniając się do przyspieszenia procesu transformacji energetycznej.

Podniesienie progu koncesjonowania instalacji OZE do 5 MW mocy zainstalowanej elektrycznej (fiszka nr: MKiŚ-5-49 oraz fiszka nr MKiŚ-10-89)

Potrzeba wprowadzenia przedmiotowych zmian wynika z konieczności dostosowania przepisów dotyczących odnawialnych źródeł energii do aktualnych wymogów rynku energetycznego oraz promowania mniejszych instalacji OZE. Celem ustawy jest ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 5 MW, co ma przyczynić się do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w krajowym miksie energetycznym.

Zwolnienie z pozwolenia na budowę dla instalacji fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej nie większej niż 500 kW – wytwarzanie energii elektrycznej na własne potrzeby (fiszka nr MKiŚ-4-48)

Potrzeba wprowadzenia zmian wynika z konieczności poprawy konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na rynku międzynarodowym i zwiększenia ich niezależności energetycznej oraz obniżania emisyjności skumulowanej produkcji. Proponuje się szereg zmian do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2025 r. poz. 418), dalej: „ustawa – Prawo budowlane”, które umożliwią podniesienie progu mocy dla instalacji fotowoltaicznych nadachowych oraz wolnostojących, które nie wymagają pozwolenia na budowę, z 150 kW do 500 kW pod warunkiem, że instalacja taka będzie służyć wyłącznie zaspokojeniu własnego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz nie zostanie zlokalizowana na terenie obszarowych form ochrony przyrody, parku narodowego i jego otuliny, rezerwatu przyrody i jego otuliny (jeżeli została wyznaczona), parku krajobrazowego i jego otuliny (jeżeli została wyznaczona), obszaru Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Wyżej wymienione wyłączenie wskazanych form ochrony przyrody jest konieczne z uwagi na konieczność utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów; zachowania różnorodności biologicznej, zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami.

Zabudowa obszarów chronionych i ich otoczenia może mieć istotny negatywny wpływ na zapewnienie łączności ekologicznej. Zabudowa korytarzy ekologicznych na pewno taki wpływ będzie miała, a to, w przypadku parków narodowych i ich otulin, stanowi zagrożenie zewnętrzne.

Parki krajobrazowe są z punktu widzenia ich misji ważne ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju, podobnie ważna jest ochrona ich otulin. Podobnie jak w przypadku parków narodowych otulina parku krajobrazowego spełnia funkcję zabezpieczenia obiektów chronionych przed zagrożeniami wynikającymi z działalności człowieka.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. O spełnieniu warunku zróżnicowanych ekosystemów jest mowa w sytuacji, gdy na dość małym obszarze występuje duże zróżnicowanie rzeźby terenu, wód, warunków klimatycznych oraz świata roślinnego i zwierzęcego. Jednym z celów jaką pełni obszar chronionego krajobrazu to pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych.

W zakresie obszaru Natura 2000 podkreślić należy, że głównym celem funkcjonowania

Europejskiej Sieci Ekologicznej jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy, a także ochrona różnorodności biologicznej. Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. Istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej mają również użytki ekologiczne stanowiące pozostałości cennych ekosystemów, takie jak np. kępy drzew i krzewów, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze czy stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Celowym jest również zachowanie fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujących na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne chronionych w ramach zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Rozwój energetyki fotowoltaicznej nie jest obojętny dla środowiska przyrodniczego i może oddziaływać na różne jego elementy. W przypadku ww. form ochrony przyrody, wpływ na środowisko przyrodnicze może być rozpatrywany w różnych aspektach:

- Wpływu na krajobraz i siedliska przyrodnicze.

Lokalizowanie instalacji fotowoltaicznych wiąże się z ingerencją w krajobraz, w tym z przekształceniem obszarów naturalnych na teren przeznaczony pod instalacje fotowoltaiczne. Może to prowadzić do zmian w siedliskach roślinnych i zwierzęcych, zwłaszcza jeśli instalacje są budowane w miejscach o dużym znaczeniu ekologicznym. W zależności od lokalizacji, może to wpłynąć na fragmentację siedlisk, zakłócenia w migracji zwierząt oraz zmniejszenie różnorodności biologicznej.

- Wpływu na rośliny.

W zależności od gęstości rozmieszczenia paneli, może dojść do znaczącego zmniejszenia ilości światła, które dociera do roślin w obszarze lokalizacji instalacji. Może to wywołać negatywne skutki dla ich rozwoju, szczególnie dla roślin, które wymagają pełnego nasłonecznienia do prawidłowego wzrostu. Instalacje fotowoltaiczne mogą prowadzić również do zmiany struktury gleby i mikroflory. W wyniku lokalizacji instalacji może dojść do zaburzenia równowagi ekosystemu, co może negatywnie wpłynąć na niektóre gatunki roślin. W przypadku, gdy panele są umieszczone na wysokich konstrukcjach, mogą zwiększać lokalną temperaturę gleby, co może prowadzić do przesuszenia gleby i trudniejszych warunków do wzrostu roślin. Duże powierzchnie paneli słonecznych mogą też powodować miejscowe podgrzewanie powietrza, co może wpłynąć na mikroklimat okolicy.

- Wpływu na ptaki.

Zagrożenia dla ptaków płynące ze strony instalacji fotowoltaicznych mogą wiązać się z oddziaływaniem bezpośrednim – urazami i śmiertelnością ptaków oraz z oddziaływaniem pośrednim, na populacje ptaków i ich siedliska. Wśród najważniejszych zagrożeń dla ptaków należy wskazać: urazy i zwiększoną śmiertelność ptaków głównie w wyniku kolizji; polaryzację światła i efekt odbicia; utratę, przekształcenia i pogorszenie jakości siedlisk; zwiększony poziom stresu; zmianę zachowań żerowych i migracyjnych ze względu na odejście z preferowanego miejsca żerowania ptaków o małych możliwościach akomodacyjnych; bezpośrednie zranienia lub śmierć ptaków podczas prac budowlanych; większe narażenie na drapieżnictwo; porażenia prądem z naziemnymi liniami energetycznymi. Istotną kwestią jest także lokalizacja inwestycji. Podczas montażu instalacji w miejscach takich jak zadrzewienia śródpolne i pasowe, zakrzewienia, miedze a także tereny otwarte dochodzi do ich likwidacji. Są to cenne siedliska dla awifauny, które są traktowane przez nią jako miejsca odpoczynku. Zajęcie dużej powierzchni terenu pod instalację farmy fotowoltaicznej może również doprowadzić do utraty siedlisk żerowiskowych lub lęgowych ptaków. Należy również zaznaczyć, że budowa farmy fotowoltaicznej może ingerować w korytarze migracyjne,

wskutek powstawania wielkoprzestrzennych barier.

- Wpływu na płazy.

W zależności od lokalizacji, w przypadku gdy montaż instalacji fotowoltaicznej wiąże się z wycinką lasów, zniszczeniem terenów bagiennych lub mokradeł, może to wpłynąć na zmniejszenie dostępności miejsc do rozmnażania się płazów. Realizacja inwestycji może prowadzić do fragmentacji siedlisk płazów, utrudniając ich migrację i rozprzestrzenianie się. Płazy są zwierzętami, które często przemieszczają się między różnymi środowiskami w zależności od pory roku (np. z wodnych miejsc rozmnażania do lądowych miejsc zimowania), zatem jakakolwiek bariera w ich naturalnych ścieżkach migracyjnych może mieć negatywne skutki dla ich populacji.

Z uwagi na opisane powyżej zagrożenia celowym jest pozostawienie organom ochrony przyrody możliwości weryfikacji lokalizacji przedsięwzięcia i jego wpływu na chronione wartości przyrodnicze. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na przepisy art. 15c dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającej Dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i Dyrektywę 98/70/WE w zakresie promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej Dyrektywę (UE) 2015/652, dalej „dyrektywa RED III”. Przepisy te przewidują wyznaczenie *obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych* (OPRO) jednak przy poszanowaniu potrzeby ochrony obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych. Dyrektywa wyłącza bowiem z analiz na potrzeby wyznaczenia OPRO obszary Natura 2000 i obszary wskazane w ramach krajowych systemów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, główne szlaki migracyjne ptaków i ssaków morskich. Powyższe uzasadnia zastosowanie tożsamego podejścia w przypadku projektowanej deregulacji i wpisuje się w zasadę zapobiegania i przezorności ujętą w art. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.).

2. Aktualny stan prawny w dziedzinie, której dotyczy projekt ustawy

Uproszczenie rachunków za energię elektryczną (fiszka nr: MKiŚ-2-46)

W obecnym stanie prawnym nie ma przepisów regulujących wygląd otrzymywanych przez odbiorców końcowych rachunków za zużytą energię elektryczną. Obowiązujące przepisy dotyczą wyłącznie zakresu informacji przedstawianych w rozliczeniu za energię elektryczną i określają je przepisy ustawy – Prawo energetyczne (art. 5 ust. 6 – 6d), przepisy rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną, oraz rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (§ 44). Dodatkowo pozycje na rachunkach warunkowane są przez przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa VAT) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 października 2021 r. w sprawie wystawiania faktur. Niemniej wskazują one wyłącznie na niezbędne dane, pozycje i sposób ich wyszczególnienia, które powinny zostać zawarte na rachunku, dla prawidłowości rozliczeń fiskalnych. Dlatego też faktury przekazywane do odbiorców końcowych energii elektrycznej są zróżnicowane pod względem stopnia czytelności, co ma odzwierciedlenie w skargach i zapytaniach konsumentów. Brak wystarczającej czytelności rachunków jest więc wyzwaniem dla odbiorców energii elektrycznej. Z uwagi na brak jednolitych przepisów, regulujących wygląd rachunków, przedsiębiorstwa energetyczne stosują wzory przygotowywane przez zespoły eksperckie, które subiektywnie wskazują, jakie informacje powinny znajdować się w poszczególnych częściach tego rachunku. Często, na pierwszych stronach rachunków, zamiast umieszczenia tam jedynie najważniejszych pozycji istotnych dla klienta takich jak łączna kwota na rachunku, wysokość opłaty za obrót energią elektryczną oraz wysokość opłaty za jej dystrybucję, umieszczane są tam wszystkie składowe rachunku, w tym

również takie, na których wysokość odbiorca nie ma wpływu, z dodatkowym rozbić na każdej z pozycji jej wartości netto oraz brutto (po opodatkowaniu podatkiem VAT). W tej sytuacji odbiorcy energii elektrycznej mają trudności z ustaleniem łącznych kosztów części rachunku odnoszącej się do obrotu energią elektryczną, a zatem tej części rachunku, na którą odbiorca ma wpływ m.in. poprzez skorzystanie z prawa do zmiany sprzedawcy energii elektrycznej.

Zmiana podstawowej formy wymiany korespondencji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi, odbiorcami, organami administracji publicznej oraz innymi podmiotami na postać elektroniczną (za pomocą środków komunikacji elektronicznej) z umożliwieniem złożenia oświadczenia przez jedną ze stron, skutkującego obowiązkiem zachowania postaci papierowej (lub tradycyjnej formy pisemnej) (fiszka nr: MKiŚ-9-88)

Obecnie zasady prowadzenia korespondencji między przedsiębiorstwami energetycznymi, odbiorcami, organami administracji publicznej oraz innymi podmiotami reguluje art. 3a ustawy – Prawo energetyczne i zgodnie z tym przepisem korespondencja pomiędzy wymienionymi podmiotami jest prowadzona zarówno w postaci papierowej jak i elektronicznej, z zastrzeżeniem, że odbiorcy mogą wyrazić zgodę na przekazywanie korespondencji za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Przepisy te nie motywują w żaden sposób by przechodzić na rozliczenia w formie elektronicznej.

Rozwiązania optymalizujące wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieciowej poprzez rozszerzenie formuły cable pooling (fiszka nr: MKiŚ-15-143)

W ramach optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury sieciowej i zwiększenia liczby obiektów możliwych do przyłączenia w projekcie ustawy wprowadza się rozszerzenie koncepcji i formuły cable pooling poprzez umożliwienie realizacji wszelkich instalacji w formule współdzielenia przyłącza. Obecne regulacje umożliwiają współdzielenie przyłącza wyłącznie przez instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE). Rozszerzenie wykorzystania narzędzia cable pooling, czyli możliwości współdzielenia przyłącza elektroenergetycznego przez różne instalacje jest rozwiązaniem, które może znacząco zwiększyć efektywność wykorzystania sieci oraz poprawić zarządzanie mocą przyłączeniową. Wprowadzenie zmian, które umożliwią szersze zastosowanie cable pooling, pozwoli na poprawę efektywności i niezawodności pracy krajowego systemu elektroenergetycznego oraz integrację większej liczby odnawialnych źródeł energii oraz magazynów energii. Dodatkowo dzięki możliwości łączenia różnych technologii, np. fotowoltaiki i energetyki wiatrowej z magazynami energii rozwiązanie pozwoli na lepsze zarządzanie nadwyżkami energii, poprawi (spłaszczy) profil generacji energii w punktach przyłączenia instalacji wytwórczych OZE. Tym samym zwiększy bezpieczeństwo pracy sieci, zwiększy efektywność jej wykorzystania i poprawi zarządzania mocą przyłączeniową.

W związku z rozszerzeniem formuły cable pooling konieczna była modyfikacja treści art. 7 ust. 3de w miejscach gdzie mowa o „wytwórcy” energii na bardziej ogólne stwierdzenia obejmujące również magazyny energii. Oceniono jednocześnie, że nie jest konieczne dokonywanie zmiany w tym zakresie w innych jednostkach redakcyjnych np. art. 7 ust. 3di oraz ust. 3dj.

Podniesienie progu koncesjonowania instalacji OZE do 5 MW mocy zainstalowanej elektrycznej (fiszka nr: MKiŚ-5-49 oraz fiszka nr MKiŚ-10-89)

Obecnie ustawa – Prawo energetyczne oraz ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361 z późn. zm.), dalej: „ustawa o OZE” regulują kwestie związane z wytwarzaniem energii elektrycznej z OZE. Przepisy te jednak nie uwzględniają w pełni specyfiki instalacji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 5 MW, co utrudnia rozwój tego segmentu rynku. Koncesja wymagana jest już dla instalacji OZE o mocy zainstalowanej większej niż 1 MW, co ogranicza rozwój przedsiębiorczości oraz

konkurencyjność sektora.

Zwolnienie z pozwolenia na budowę dla instalacji fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej nie większej niż 500 kW – wytwarzanie energii elektrycznej na własne potrzeby (fiszka nr MKiŚ-4-48)

Obecnie ustalony próg mocy zainstalowanej, który umożliwia budowanie instalacji fotowoltaicznej bez wymogu uzyskania pozwolenia na budowę wynosi 150 kW. Jest on niewystarczający dla wielu małych, średnich i dużych przedsiębiorstw. Podmioty te, jeśli mają takie plany, powinny móc rozwijać się w kierunku neutralności klimatycznej i zaspokojenia swojego zapotrzebowania na energię elektryczną wytwarzając ją na własne potrzeby w instalacji OZE przyłączonej do wewnętrznej sieci danego przedsiębiorstwa.

3. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Uproszczenie rachunków za energię elektryczną (fiszka nr: MKiŚ-2-46)

W projektowanych rozwiązaniach proponuje się wprowadzenie przepisów dotyczących wyglądu pierwszej strony rachunku za energię elektryczną, co znacząco poprawi czytelność tego rachunku i nie będzie stwarzało niepewności i niezrozumienia wśród odbiorców w gospodarstwach domowych. Proponowane uproszczenie rachunków, poprzez przedstawianie na pierwszych stronach podsumowania najważniejszych informacji zawierających łączną kwotę do zapłaty, kwotę za obrót energią elektryczną oraz kwotę za usługi dystrybucji tej energii, będzie miało wpływ na odbiorców końcowych energii elektrycznej – zapewni to klarowność otrzymywanych informacji, co wpłynie pozytywnie na odbiór społeczeństwa. Proponowana regulacja zawiera również przepisy przejściowe precyzujące, że podsumowanie najważniejszych informacji na rachunku dołącza się po raz pierwszy do faktur wystawionych po dniu wejścia w życie nowych przepisów.

Zmiana podstawowej formy wymiany korespondencji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi, odbiorcami, organami administracji publicznej oraz innymi podmiotami na postać elektroniczną (za pomocą środków komunikacji elektronicznej) z umożliwieniem złożenia oświadczenia przez jedną ze stron, skutkującego obowiązkiem zachowania postaci papierowej (lub tradycyjnej formy pisemnej) (fiszka nr: MKiŚ-9-88)

Proponuje się zmodyfikowanie istniejących przepisów w ustawie – Prawo energetyczne tak, aby obowiązywały jak najszerszy zakres podmiotów do stosowania komunikacji elektronicznej w korespondencji z przedsiębiorstwami energetycznymi. Projekt zakłada zatem, aby w przypadku umów zawieranych po dniu wejścia w życie nowych przepisów przedsiębiorstwa energetyczne proponowały wszystkim odbiorcom przejście na komunikację drogą elektroniczną. Komunikacja odbywałaby się zatem za pomocą dostępnych u danego przedsiębiorstwa środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną bądź też w dedykowanym do obsługi odbiorców portalu internetowym.

Jednocześnie projekt wprowadza przepisy pozwalające odbiorcom zachować tradycyjną formę korespondencji. Zabezpieczone zostaną zatem interesy odbiorców, w szczególności dotyczy to odbiorców wykluczonych cyfrowo. W przypadku nowo zawieranych umów odbiorcy będą informowani – w momencie zawierania umowy – o możliwości zażądania przez odbiorcę prowadzenia korespondencji w formie papierowej. Żądanie takie odbiorca będzie mógł złożyć także w formie pisemnego oświadczenia woli.

Natomiast w przypadku odbiorców, którzy będą mieli zawarte umowy przed dniem wejścia w życie proponowanych przepisów, korespondencja z nimi będzie odbywała się na dotychczasowych zasadach. Jednocześnie przedsiębiorstwa energetyczne dokonają pouczenia odbiorców o możliwości udzielenia przez nich zgody na prowadzenie korespondencji za

pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną lub w dedykowanym do obsługi odbiorców portalu internetowym. Do pouczenia przedsiębiorstwa energetyczne dołączają formularz, w którym odbiorca poza danymi identyfikującymi go, zaznaczy na liście oferowanych przez przedsiębiorstwo energetyczne kanałów komunikacji elektronicznej, preferowane przez siebie sposoby komunikacji. Dopiero przesłanie przez odbiorcę wypełnionego formularza do przedsiębiorstwa energetycznego będzie równoznaczne z udzieleniem zgody na przejście komunikacji między nim a przedsiębiorstwem energetycznym z tradycyjnej na elektroniczną. Zatem brak jakiejkolwiek aktywności tego odbiorcy oznacza, że prowadzenie z nim korespondencji pozostanie nadal w formie papierowej.

Celem dodatkowej aktywizacji odbiorcy do przejścia na elektroniczną formę wymiany korespondencji, jest zmiana art. 45 ustawy – Prawo energetyczne poprzez uwzględnienie zastosowania zachęt finansowych (np. upustu) dotyczących zmiany sposobu prowadzenia korespondencji w kosztach działalności przedsiębiorstwa energetycznego. Jednocześnie zmiana tego przepisu nie będzie wymagała dokonania w tym obszarze zmian w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną.

Zmiana sposobu komunikacji z formy papierowej (tradycyjnej) na formę elektroniczną skróci czas tego procesu do minimum, a tym samym pozwoli na szybszą i skuteczniejszą wymianę korespondencji pomiędzy odbiorcami końcowymi a przedsiębiorstwami energetycznymi. Zmiana pozytywnie wpłynie na wszystkich obywateli, zwłaszcza że gospodarstwa domowe, w tym osoby wykluczone cyfrowo zostaną zabezpieczone poprzez zagwarantowanie im tradycyjnej formy komunikacji – osoby te będą mogły w dalszym ciągu korzystać z komunikacji papierowej. Regulacja wpłynie więc pozytywnie na społeczeństwo, poprzez skrócenie czasu komunikacji, na środowisko z uwagi na zmniejszenie ilości zużywanego papieru oraz zmniejszy koszty po stronie przedsiębiorstw energetycznych.

Podniesienie progu koncesjonowania instalacji OZE do 5 MW mocy zainstalowanej elektrycznej (fiszka nr: MKiŚ-5-49 oraz fiszka nr MKiŚ-10-89)

W projekcie ustawy proponuje się następujące zmiany:

- dodanie nowych przepisów w ustawie – Prawo energetyczne, które uwzględnią możliwość wytwarzania energii elektrycznej bez koncesji w instalacjach OZE o mocy nie większej niż 5 MW;
- dodanie przepisów w ustawie o OZE dotyczących instalacji OZE o mocy nie większej niż 5 MW, które nie będą małymi instalacjami. Ułatwi to prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii w instalacjach OZE.
- wprowadzenie przepisów przejściowych, które umożliwią automatyczne wpisanie wytwórców energii w instalacjach nie większej niż 5 MW do rejestru działalności regulowanej.

Jednocześnie w miejsce rejestru wytwórców w małej instalacji tworzy się rejestr wytwórców energii w instalacji odnawialnego źródła energii obejmujący małe instalacje oraz instalacje OZE o mocy od 1 do 5 MW.

Ponadto należy wskazać, że instalacje 1–5MW wpisane do ww. rejestru nie są objęte obowiązkiem sprawozdawczym, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 8 lub art. 9 ust. 1a pkt 6 i 7. Celem deregulacji jest bowiem uproszczenie prowadzenia wskazanej działalności, a nie nakładanie na nią dodatkowych obciążeń, które nie obejmowały wytwórców, gdy prowadzili działalność koncesjonowaną. Bez zmian pozostaną też obowiązki sprawozdawcze Prezesa URE, który w swoim sprawozdaniu będzie zobowiązany ujmować dane dotyczące wytwórców

zawartych w rejestrze wytwórców energii w instalacji odnawialnego źródła energii jedynie w zakresie wytwórców energii w małej instalacji oraz rejestrze wytwórców biogazu.

Wprowadzona deregulacja dla wytwórców energii elektrycznej nie może bowiem skutkować zwiększonymi obciążeniami dla Prezesa URE. Przy czym należy wskazać, że z punktu widzenia sprawozdawczości nie nastąpi strata żadnych informacji dla celów statystycznych, bowiem wytwórcy o mocy 1–5 MW, którzy dotychczas uzyskiwali koncesje, takiej sprawozdawczości nie podlegali.

Konsekwentnie dokonano zmian w obszarze ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2024 r. poz. 639 i 1847), które służą zachowaniu zasad wsparcia dla energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji dla jednostek dotychczas objętych koncesją, które zostaną wpisane do rejestru wytwórców energii w instalacji odnawialnego źródła energii.

Zwolnienie z pozwolenia na budowę dla instalacji fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej nie większej niż 500 kW – wytwarzanie energii elektrycznej na własne potrzeby (fiszka nr MKiŚ-4-48)

W art. 29 ust. 1 oraz 3 pkt 3 ustawy – Prawo budowlane wprowadza się zmiany, dotyczące instalacji OZE wykorzystującej do wytwarzania energii energię promieniowania słonecznego o mocy zainstalowanej większej niż 150 kW i nie większej niż 500 kW instalowanych na dachach budynków oraz jako instalacje wolnostojące. Dzięki wprowadzonej regulacji takie inwestycje będą zwolnione z potrzeby uzyskania pozwolenia na budowę, a ich realizacja będzie się odbywać na podstawie zgłoszenia.

Ze względu na istotne ułatwienia proceduralne proponowana zmiana jest skierowana do wąskiej grupy inwestycji w OZE. Mowa w tym przypadku o instalacjach, które będą funkcjonowały nieprzyłączone do sieci elektroenergetycznej, lub też mimo przyłączenia do tej sieci nie będą miały możliwości, aby wyprowadzić wyprodukowaną przez siebie energię elektryczną.

Dodatkowo instalacje te nie mogą zostać zlokalizowane na obszarach najcenniejszych przyrodniczo. Zdaniem projektodawcy spełnienie powyższych warunków realizuje cel przepisu, jakim jest wprowadzenie preferencyjnych zasad dla przedsiębiorstw, które zdecydują się na budowę instalacji fotowoltaicznej służącej zaspokojeniu własnego zapotrzebowania na energię elektryczną.

Zmiany w art. 30 ustawy – Prawo budowlane konkretyzują jakie dodatkowe dokumenty muszą zostać załączone do wniosku o zgłoszenie takich instalacji:

- dokumentację techniczną zawierającą rozwiązania zapewniające nośność i stateczność konstrukcji, bezpieczeństwo ludzi i mienia oraz bezpieczeństwo pożarowe, której zakres i treść powinna być dostosowana do specyfiki i charakteru obiektu oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych, wykonaną przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane - w przypadku instalacji instalowanych na obiektach budowlanych;
- projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z opisem technicznym instalacji, wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane (art. 30 ust. 2a pkt 4 lit. a ustawy – Prawo budowlane) – w przypadku instalacji wolnostojących;
- oryginał lub poświadczoną kopię warunków przyłączenia – w przypadku instalacji planowanej do przyłączenia do sieci elektroenergetycznej w sposób uniemożliwiający wprowadzenie energii elektrycznej wytworzonej w tej instalacji do sieci;

- obowiązek uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz dokumentacji technicznej, o której mowa w art. 30 ust. 2a pkt 3a ustawy – Prawo budowlane - w przypadku zarówno instalacji instalowanych na obiektach budowlanych, jak i instalacji wolnostojących;
- zawiadomienie organu Państwowej Straży Pożarnej o zakończeniu budowy lub instalowania i rozpoczęciu jej użytkowania, przy którym przekazuje się plan instalacji z rozwiązaniami i danymi istotnymi dla bezpieczeństwa ekip ratowniczych - w przypadku zarówno instalacji instalowanych na obiektach budowlanych, jak i instalacji wolnostojących;

W celu właściwego zabezpieczenia etapu przyłączeniowego takich instalacji, wprowadza się również zmiany do ustawy – Prawo energetyczne. Dodaje się w art. 7 ust. 3c pkt 3, który stanowi, że inwestor realizujący przedmiotową inwestycję będzie musiał złożyć oświadczenie, że instalacja OZE wykorzystująca do wytwarzania energii energię promieniowania słonecznego o mocy zainstalowanej większej niż 150 kW i nie większej niż 500 kW nie będzie wprowadzać energii elektrycznej do sieci elektroenergetycznej. Oświadczenie to będzie składane wraz z wnioskiem o określenie warunków przyłączenia takiej instalacji.

W tym zakresie zakłada się również, że inwestor oświadczać będzie o posiadaniu tytułu prawnego do nieruchomości lub obiektu oraz instalacji odnawialnego źródła energii planowanej do przyłączenia.

4. Zmiany pozostałych ustaw

Zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2024 r. poz. 639 i 1847) wynikają ze zmiany rejestru wytwórców energii w małej instalacji na rejestr wytwórców energii w instalacji odnawialnego źródła energii.

5. Wejście w życie

Proponuje się, aby z uwagi na jednoznacznie pozytywny wpływ na życie obywateli i przedsiębiorców ustawa weszła w życie 14 dni po dniu ogłoszenia z wyłączeniem przepisów ustawy w zakresie podniesienia progu koncesjonowania instalacji OZE do 5 MW mocy zainstalowanej elektrycznej oraz przepisów odnoszących się do prowadzenia korespondencji drogą elektroniczną i dołączania podsumowań do faktur, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Odsunięcie w czasie jest podyktowane m.in. koniecznością przygotowania się przez Prezesa URE do zmian w dotychczasowym rejestrze małych instalacji oraz wygaszenia koncesji dla instalacji obecnie nimi objętymi, a mieszczącymi się w zakresie mocowym wskazywanym przez przepisy deregulacyjne, jak również umożliwienia ich wpisu do nowego rejestru działalności regulowanej. Odsunięcie ma też na celu umożliwienie przygotowania się przedsiębiorstwom energetycznym do realizacji nowych zadań.

6. Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Projekt zmiany ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

7. Notyfikacja

Projekt zmiany ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt zmiany ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projekt zmiany ustawy nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców, podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

8. Wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Podniesienie progu koncesjonowania instalacji OZE do 5 MW mocy zainstalowanej elektrycznej (fiszka nr: MKiŚ-5-49 oraz fiszka nr MKiŚ-10-89)

Projekt ustawy ma pozytywny wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, ponieważ ułatwia prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach o mocy poniżej 5 MW. Nowe regulacje mają na celu wsparcie rozwoju małych instalacji OZE, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności na rynku energetycznym, a w konsekwencji do spadku cen energii elektrycznej.

Zwolnienie z pozwolenia na budowę dla instalacji fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej nie większej niż 500 kW – wytwarzanie energii elektrycznej na własne potrzeby (fiszka nr MKiŚ-4-48)

Zmiana ma pozytywny wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małe i średnie przedsiębiorstwa. Zwiększenie limitu mocy do 500 kW pozwoli na uproszczenie procedur administracyjnych, co ułatwi realizację przez przedsiębiorstwa takich instalacji. Będą oni mogli szybciej i w większej skali zaspokoić swoje zapotrzebowanie na energię elektryczną co pozwoli na szybsze obniżenie kosztów prowadzenia działalności i możliwość wykazania mniejszego śladu węglowego w produktach i usługach.

Wprowadzenie zmian jest niezbędne, aby sprostać rosnącym potrzebom energetycznym przedsiębiorstw. Ułatwienie realizacji instalacji przyniesie korzyści zarówno dla gospodarki, jej konkurencyjności na tle międzynarodowym jak i środowiska.